

WEEKLY HOME STUDY PACKAGE - WEEK 1 (05/07/21 – 09/07/21)

Subject	VOSA VAKA VITI	Year/Level	10
Strand	Lawa Ni Vosa (Language Usage)		
Sub-strand	Lawa Ni Vosa/Volavosa/Vakadewa Vosa/Vosavosa VakaViti/Vakasavuitukutuku		
Content Learning Outcome	Identify and state the different itaukei language usage given.		

SOLUTION

Taro	Saunitaro
A	<u>Na Tuvavosa</u>
(i)	Era / qase / draki / suasua / draki suasua / mira / kadiga / uvi / itei
(ii)	me / baleta / se
(iii)	vaka- / i- / itei
B	<u>Na i Volavosa</u>
(i)	<u>iqúsiniloa</u>
(ii)	<u>tautauvata</u>
(iii)	<u>ibokonibuka / iculanimataniika / matakara</u>
C	<u>Na Vakadewa Vosa</u>
	<p>Sa oti qo e rua na yabaki na nodra sotava tiko na dredre na lewenivanua e na Yanuyanu o Tubua e na vuku ni cagilaba e a vakacacana na nodra veiloganiniu/veiloganiu/loganiu. E dina ni bera ni sotavi na vakacaca, era dau volitaki niu ia, e sega ni veirauti/veiraurau na i lavo vei ira me ra volia na veika era gadreva/vinakata mai na sitoa ni koro.</p>
D	<u>Vosavosa VakaViti</u>
(i)	<p>Ulumatua vākasabota - Ni dau vua na uto, eso e vuavua i yatolu se yava, e dau lutudole na vuana taumada ni malumalumu ka yacana na kasabota, sa qai vo tu na vuana qai vua e muri, kaukaua vinaka ni sa ra lutu laivi na ka malumalumu ka vua e liu. Na i vosavosa gona qo e vakatauvatani kina na kasabota ni uto kei na ulumatua e dau sakasaka se malumalumu tu ga.</p> <p>Kunekune na Kakā e Ono - E na nona cudruva na Kākā ni kara</p>

<p>(ii)</p> <p>(iii)</p>	<p>toka, a mani rulaka kina na Kākā oya na Vu kei Nabouwalu (Kadavu) ka kaya me kua tale ni tiko e Ono. E sega sega tale ni qai laurai na Kākā me yacova nikua. E dau qai tukuni kina ni dua e lai vaqara e dua na ka e na vanua e sega ni tu kina. E na so na vanua e yacana vei ira na Koki se Vaga. Ni dau tagi na Kākā (Koki se Vaga) e dau kara.</p> <p>Dui mate ga e na nona ucunivatu – na i bole nei Ra Saravalivali. Ua lelevu se loka, cagilaba se uneune era dau toka dei toka ga na saravalivali e na ucunivatu. E dau cavuti e na gauna ni valataki vanua e na qito, vuli se cakacaka.</p>
<p>E</p> <p>(i)</p> <p>(ii)</p> <p>(iii)</p>	<p style="text-align: center;">Vakasavuitukutuku</p> <p>E a kaya o Jolame ni leqataka na lako i Saweni baleta ni ratou veitauvutaki.</p> <p>“Na dalo cava e dau i yavoi vinaka ni loga ni uvi,” e tarogi tamana o Marika.</p> <p>se</p> <p>“Ta, na dalo cava e dau i yavoi vinaka ni loga ni uvi?” e taroga o Marika.</p> <p>se</p> <p>“Na dalo cava e dau i yavoi vinaka ni loga ni uvi, Ta?” e taroga o Marika.</p> <p>“E levu na gone e na gauna qo qo sa ca totolo na batidra,” e tukuna o Vuniwai Seru.</p>